19 Ağustos 93

Benim neslimin büyük günahı...

"Benim neslimin büyük günahı tarihini bilmemek, tarihine inanmamak ve bilhassa tarihinden kendinde birşey devam ettiğine inanmamaktı. Gördüğümüz feci terbiyenin tesiri altında, tarih'i, bir mezar ve bütün vekâyîi birer ceset gibi düşünüyorduk. Mazimiz bir dağdı: Onu çıkmıştık, şimdi inmekle meşgul idik ve talihin bizi iniş tarafında dünyaya getirdiğine kızmaktan başka yapacak birşeyimiz yoktu."

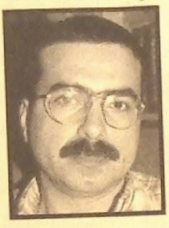

DÜCANE CÜNDİOĞLU

Değerli ilim adamı Ali Birinci, Şükrü Hanioğlu'nun meşhûr kitabına yazdığı bir eleştiri yazısını, merhûm Ahmed Hamdi Akseki'ye ait bu satırlarla noktalar. ("Türk Dünyası Araştırmaları", sy. 56, Ekim 1986)

Sizi bilmem ama, okuduğumda bu pasaj beni çok etkilemişti; zira merhûm Aksekili'nin dile getirdiği nedameti, bütün hücrelerine kadar yaşamış biri olarak ben de aynı soruyu defalarca kendi kendime sormuştum; benim neslimin büyük günahı hangisiydi?

Benim neslimin bir bölümü, genç yaşta hayata veda etti. Binlerce genç, 12 Eylül öncesinin o puslu döneminde büyük dâvâlar adına yok edildiler. Bir kısmı sakat kaldı, bir kısmı işsiz... Bir kısmı karanlık işlere girdiler ve yine bunların bir kısmı canlarını kaybetti, bir kısmı haysiyetlerini... Siyasete ve ticarete atılanlar da oldu; ve her zamanki gibi, haysiyetsiz olanları, zeki ve muhteris olanları siyasetçi oldular, tüccar oldular, işveren oldular, milletvekili ve hatta bakan oldular, ama adam olamadılar.

12 Eylül sonrası da değişen pek birşey olmadı. Bu sefer 70'lerde olup bitenlerin değişik bir türü sahneye konuldu. Çok şey okuduk, çok şey öğrendik ve fakat tarihimizden yine bîhaber kaldık; hatta tarihimizden daha tiksinir olduk, reddettik tümüyle ve böylelikle ruhumuzu kurtardığımıza inandık.

Gerçekte ruhumuzu kurtarmış mıydık bilemiyorum, ama yine sonuçta tarihsiz kaldığımız muhakkaktı. Hepimiz geleceğe bakan, hayalleri, hülyaları olan ve fakat geçmişi olmayan, geçmişe bakmak istemeyen gençler idik. Kısacası "gördüğümüz feci terbiyenin tesiri altında, tarih'i bir mezar ve bütün vekâyîi birer ceset gibi düşünüyorduk."

Ya şimdi? Değişen pek birşey yok... Hiçbir bedel ödemeyip tezgahlarının başlarına geçen dünün gençleri, bu tür nefis muhasebelerinden şiddetle kaçınıyorlar, çadırlarını kurdukları yerlerden kalkıp yola revan olmaya güç yetiremiyorlar. Onların birarada görmekten nefret ettikleri iki kelime var: nefis ve muhasebe... Bu nedenle 'özeleştiri' yerine 'muhasebe-i nefs' yapıldığına kızıyorlar. (Çünkü ilki *maddeten*, ikincisi *mânen* terakkîye yol açar.)

Bugünkü gençler biraz şanslı olmalı ki siyasî merkez onların çoğunu ölüme sürmek yerine, konserlere ve futbol maçlarına sürüyor. Geri kalanlarına ise şimdilik küçük ve zararsız roller veriliyor. Kimileri direniyorlar ve bunun bedelini de ödüyorlar; diğerleri ise çözülür çözülmez büyük kitlenin arasına katılıyorlar. Bu gençler *mazi* denen dağdan indiklerini değil, *istikbal* denen küçümen tepelere sıçrayacaklarını düşünüyorlar.

Durum bu kadar ümitsiz mi? Hayır! Çünkü *mâzî* denen dağdan indiğini düşünenlerin veya *istikbal* denen tepelere sıçramaya çalışanların yanısıra, bu topraklarda bir yerlerde hâlâ o *mâzî* denen dağa tırmanmayı isteyen genç zihinler var. O halde istikbale inat biraz tarih ve biraz hurafe okumaya ne dersiniz?

Hiç beklemeyin, İsmail Kara'nın *Biraz Yakın Tarih, Biraz Uzak Hurafe* adlı yeni kitabını okuyun! Belki o zaman, *yakın* ile *tarih; uzak* ile *hurafe* sözcüklerinin arasında gizlenmiş "üstüste iki nokta" olduğunu farkedebilirsiniz.

İZÜ - İSMAİL KARA TÜRKİYE'DE DİNİ HAYAT ARŞİVİ